C/2025/102

10.1.2025

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset talouteen

(oma-aloitteinen lausunto)

(C/2025/102)

Esittelijä: **Juraj SIPKO**

Neuvonantaja	Petr ZAHRADNÍK (esittelijän neuvonantaja)
Komitean täysistunnon päätös	18.1.2024
Oikeusperusta	työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohta
Vastaava jaosto	”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus”
Hyväksyminen jaostossa	11.10.2024
Hyväksyminen täysistunnossa	23.10.2024
Täysistunnon numero	591
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	130/3/3

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK toteaa, että ilmastonmuutos johtuu ensisijaisesti ihmisen toiminnasta. Tämä on johtanut merenpinnan nousuun, korkeampiin lämpötiloihin, maastopaloihin ja tiheästi toistuviin voimakkaisiin myrskyihin, joista on seurannut laajoja tulvia. Ilmastonmuutos aiheuttaa myös ennakoimattomia, myös ihmishenkien menetyksiin johtavia vahinkoja. ETSK tähdentää lisäksi, että luonnossa kaikki vaikuttaa kaikkeen. Edellytykset hyvään talouskasvuun ja väestön terveyteen ovat riippuvaisia siitä, onko luonto tasapainossa. Tarvitaan siis **pitkäjänteinen strategia kansanterveyden suojelemiseksi** ilmastonmuutoksen ennalta arvaamattomilta seurauksilta.

1.2 ETSK pitää ilmastonmuutosta eksistentiaalisena uhkana EU:n jäsenvaltioiden taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Sillä on erittäin kielteinen vaikutus sekä makro- että mikrotalouden kehitykseen, liiketoimintaan, rahoitusvakauteen ja sosiaaliseen vakauteen, infrastruktuuriin ja ihmisten terveyteen.

1.3 ETSK korostaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi (hillintä) ja uusiin olosuhteisiin mukautumiseksi (sopeutuminen) on otettava käyttöön ja toteutettava vitkastelematta. Tämä koskee myös päästöjen hinnoittelua ja hiilidioksidiveron käyttöönottoa sen mukaisesti kuin Euroopan komissio on äskettäin suosittanut. Hiilidioksidipäästöjen sosiaalisista kustannuksista, joilla mitataan kustakin ilmakehään päästetystä lisähiilidioksiditonnista yhteiskunnalle aiheutuvien vahinkojen rahallista arvoa, olisi tehtävä keskeinen mittari EU:n ilmastopolitiikan muotoilussa.

1.4 ETSK katsoo, että ilmastonmuutokseen liittyvät investoinnit tarjoavat historiallisen taloudellisen tilaisuuden tukea ja hyödyntää EU:n jäsenvaltioiden valtavaa innovointi- ja kehityspotentiaalia. Ilmastonmuutos johtaa lisäksi sekä talouden rakenteessa että yhteiskunnassa perustavanlaatuisiin muutoksiin, jollaisia ei ole nähty koskaan aikaisemmin. Ilmastonmuutoksen torjunnan tukeminen edellyttää laajaa yhteiskunnallista yhteisymmärrystä. ETSK kehottaa käymään ilmastosiirtymäkeskustelujen yhteydessä työmarkkinavuoropuhelua ja kollektiivisia neuvotteluja kaikilla tasoilla.

1.5 ETSK huomauttaa, että ilmastonmuutoksen johdosta toteuttavien taloudellisten toimien keskeisiin pitkän aikavälin vaikutuksiin kuuluu arvokkaan kasvupotentiaalin hyötykäyttöön saamisen lisäksi myös talouden ja yhteiskunnan toimintakustannusten pieneneminen. Onkin ratkaisevan tärkeää vähentää negatiivisia ulkoisvaikutuksia, jotka vahingoittavat ympäristöä ja pahentavat ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia.

1.6 ETSK on täysin tietoinen siitä, että ilmastonmuutokseen vastaamiseksi tarvittavat investoinnit (ja toisaalta sen välttäminen, että ilmastonmuutoksen vuoksi aiheutuu suuria hukkainvestointeja), finanssipoliittiset toimet ja rahoituspon-nistelut ovat erittäin vaativia. On huolehdittava siitä, etteivät toimet syvennä talouden epätasapainoa entisestään ja johda esimerkiksi julkisen talouden alijäämien ja julkisen velan kestämättömään kasvuun tai horjuta finanssialan ja sen puitteissa erityisesti vakuutusalan vakautta.

1.7 ETSK tiedostaa, että riittämättömät ilmastotoimet tai ilmastonmuutoksesta johtuvien ongelmien ratkaisematta jättäminen voivat aiheuttaa valtavia talouskasvuun kohdistuvia riskejä ja tätä kautta myös yhteiskunnallista vahinkoa. Tästä voi niin ikään seurata hallitsematon inflaatio erityisesti kustannusinflaation muodossa ja viime kädessä elintason vahingollinen lasku.

1.8 ETSK katsoo, että ilmastotoimissa ei saa aliarvioida inhimillisen tekijän merkitystä – termin laajimmassa merkityksessä. Ilmastonmuutos sysää työmarkkinoilla todennäköisesti liikkeelle perustavanlaatuisia ja pitkäkestoisia muutoksia, jotka edellyttävät työvoimalta yhä enemmän sopeutumiskykyä ja joustavuutta sekä elinikäistä oppimista uusilla aloilla.

1.9 ETSK painottaa tarvetta ottaa käyttöön ja toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia jäsenvaltioiden taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen analysoidaan, arvioidaan ja ennakoidaan järjestel-mällisesti. Päästöjen vähentämisen (fyysisten riskien vähentämisen) lisäksi tarvitaan toimenpiteitä, jotka kohdistuvat talouden rakennemuutoksiin (siirtymään liittyvien riskien hillitsemiseen) sekä erilaisiin prosesseihin, jotka saavat alkunsa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista arvaamattomien kansainvälisten muuttovirtojen suhteen.

1.10 Ilmastonmuutos vaikuttaa maailmantalouden kaikkiin maihin. ETSK katsookin, että kaikkia ilmastotoimia on koordinoitava ja linjattava kansainvälisellä tasolla, ja kannattaa voimakkaasti EU:n pyrkimyksiä asettaa ilmastonmuutoksen torjunta kaiken muun edelle. Tämä edellyttää kaikilla talouteen ja yhteiskuntaan liittyvillä ym. aloilla jäsenvaltioiden, alue- ja paikallisyhteisöjen, EU:n ja koko maailman tason yhteistä sitoutumista sekä selkeitä ja tarkoin määriteltyjä rooleja ja vastuita päätöksentekoprosessin kaikilla tasoilla.

2. **Keskeinen tausta ja tosiseikat**

2.1 EU:n jäsenvaltioiden talouksia on kohdannut neljän viime vuoden aikana kolme reaalista ulkoista ja systeemistä häiriötä. Covid-19-pandemialla, sotilaallisilla konflikteilla ja ilmastonmuutoksella on ollut EU:n jäsenvaltioiden talouksiin merkittävä kielteinen vaikutus. Näistä häiriöistä ilmastonmuutos muodostaa eksistentiaalisen uhkan EU-maiden talouksien keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitykselle.

2.2 Ilmastonmuutoksen torjuntatoimien toteuttamatta jättämisestä aiheutuu hyvin suuret kustannukset. Alustavien tietojen mukaan kustannukset ovat vuosina 2024–2030 vuositasolla 600 miljardia euroa. Kuolleisuuden lisääntymisestä, terveyden heikentymisestä, tuottavuuden vähenemisestä ja eliniän lyhenemisestä johtuvat taloudellisen tuotannon menetykset vaikuttavat suoraan talousnäkymiin, erityisesti kun otetaan huomioon kunkin ilmakehään päästetyn lisähiili-dioksiditonnin eksponentiaaliset (ei lineaariset) vaikutukset. Esimerkiksi The Lancet -lehden vuoden 2023 raportin ([1]) mukaan maailmassa menetettiin vuonna 2023 yhteensä 490 miljardia tuottavaa työtuntia pelkästään helleaaltojen vuoksi ja määrä tulee lämpötilakehityksen myötä kasvamaan entisestään. Sekä hillitsemis- että sopeutumisrahoituksen lykkäämisellä onkin kaiken kaikkiaan valtava kielteinen vaikutus talouteen, infrastruktuuriin ja maatalouteen sekä väestön terveyteen. Näiden seikkojen perusteella on itsestään selvää, että ilmastonmuutoksen pitäisi olla yksi EU:n jäsenvaltioiden keskeisistä painopisteistä. Institutionaaliselta kannalta katsottuna vihreän kehityksen ohjelman käynnistäminen ([2]) merkitsi mittavien, koko järjestelmän kattavien edellytysten luomista ilmastonmuutoksen ja sen odottamattomien ja ennennäke-mättömien vaikutusten torjumiseksi kaikilla tärkeillä aloilla, joilla on EU:n taloudelle suuri merkitys.

([1]) *The 2023 report of the Lancet Countdown on health and climate change.*
([2]) Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttaminen.

2.3 Ilmastonmuutoksella on välittömiä vaikutuksia makrotaloudellisiin indikaattoreihin, rahoitusvakauteen, yhteiskunnan vakauteen, reaalitalouteen, kansainväliseen kauppaan, infrastruktuuriin ja maatalouteen sekä väestön terveyteen. Lisäksi ilmastonmuutos vaikuttaa erittäin kielteisesti ikäihmisiin ja ikääntyvään väestöön ja lisää kuolleisuutta. Tämä koskee erityisesti vanhuksia, joiden onkin mukautettava elintapojaan. Vaikutukset ulottuvat myös lapsiin ja nuoriin.

2.4 ETSK on pannut merkille, että rahapoliittiselta kannalta ilmastonmuutoksen ennakoidaan johtavan makrotalouden tasolla suurempaan inflaatioon ja siten korkojen nousuun, työehtojen huonontumiseen ja työmarkkinatilanteen vaikeutumiseen sekä työn tuottavuuden heikkenemiseen ja sitä kautta talouskasvun hidastumiseen. Finanssinäkökulmasta ilmastonmuutos lisää luonnonkatastrofeihin, tulviin ja metsäpaloihin liittyviä menoja sekä infrastruktuurin vahingoittumisesta johtuvia kustannuksia. ([3]) Lisäksi sillä on merkittävä vaikutus eri EU-maiden talouksien ulkoiseen tasapainoon.

2.5 Ilmastonmuutosta voidaan pitää negatiivisena ulkoisvaikutuksena. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että tämän ulkoishaitan seurauksena tavaroiden ja palvelujen tuotantokustannukset saattavat kasvaa entisestään hillitsemis- ja sopeutumisprosessien johdosta, mikä jarruttaa kestävää ja osallistavaa talouskasvua pitkällä aikavälillä.

2.6 Talouden näkökulmasta ilmastonmuutokseen on tärkeää reagoida vähentämällä asteittain päästöjä ja niistä johtuvaa saastumista ja pyrkimällä näistä kokonaan eroon mahdollisimman tehokkaasti. Ilmaston tasapainon ja kestävän tilanteen palauttamiseksi on siis otettava käyttöön ja toteutettava toimenpiteitä, jotka kohdistuvat eniten saastuttaviin ja siten vastoin kestävän kehityksen perusperiaatteita toimiviin tahoihin.

2.7 Saasteiden vähentäminen ja maapallon yhä jatkuvan saastumisen asteittainen lopettaminen edellyttävät suhteellisen suuria lisäinvestointeja, mutta tärkein pitkän aikavälin hyöty on ilmastonmuutoksesta aiheutuvien kustannusten poisjääminen. Ilmastonmuutoksen seurausten kattamisesta johtuvilla suorilla ja välillisillä rahoituskustannuksilla voi olla valmistusteollisuuden lisäksi merkittävä vaikutus esimerkiksi vakuutusalaan ja maatalouteen sekä toimialoihin ja alueisiin, jotka tukeutuvat perinteiseen energiaintensiiviseen tehdasteollisuuteen.

2.8 Meneillään olevassa siirtymässä kohti vihreää ja digitaalista taloutta on olennaisen tärkeää toteuttaa kattavia ja kauaskantoisia rakenteellisia muutoksia, joilla voidaan vaikuttaa merkittävästi paitsi taloudellisten ja sosiaalisten järjestelmien muotoon myös niiden toimintatapaan. Kumppanuudet ja monisidosryhmäiset, yhdennetyt prosessit ovat siksi ratkaisevan tärkeitä.

2.9 On tärkeää tuoda esiin seuraukset ja kustannukset, joita aiheutuisi, jos ilmastonmuutokseen ei puututtaisi (tekemättä jättämisen hinta). Toimimattomuudesta seuraisi ajan myötä yhä laajempia ja peruuttamattomia ilmastohäiriöitä, ja lisäksi väestön terveys ja siten myös työn tuottavuus ja koko talouden yleinen suorituskyky heikkenisivät.

2.10 Ilmastonmuutoksen torjunnan investointikustannukset ovat erittäin korkeat. On arvioitu, että vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan vuosittain keskimäärin noin 480 miljardin euron lisäinvestoinnit. Jos huomioon otetaan yhteys digitalisaatioprosessiin ja avoimen strategisen riippumattomuuden varmistamiseen (REPowerEU-suunnitelman ([4]) mukaisesti), kustannukset nousevat 3 200 miljardiin euroon ([5]). Tähän voidaan käyttää vain rajallinen määrä julkisia varoja, joten ilmastonmuutoksen torjunnan ensisijaisten alojen rahoitustarpeiden täyttämiseksi tarvitaankin myös yksityisiä varoja.

2.11 Ilmastotoimien suunnittelu ja täytäntöönpano on lisäksi sovitettava loogisesti yhteen muiden maailmantaloudessa meneillään olevien prosessien kanssa, jotta voidaan varmistaa EU:n toiminnan tehokkuus. Prosessit liittyvät pääasiassa tämänhetkisiin geopoliittisiin jännitteisiin ja geotaloudelliseen kehitykseen, ruokaturvaan, taloudelliseen turvallisuuteen, energia- ja terveysturvallisuuteen sekä yhteiskunnallisen vakauden ja kestävän kilpailukyvyn varmistamiseen. ([6])

([3]) *Tools for Climate Change Adaptation*.
([4]) *REPowerEU: Affordable, secure and sustainable energy for Europe*.
([5]) *REPowerEU: Affordable, secure and sustainable energy for Europe*.
([6]) *Green growth and competitiveness in EU climate policy: paradigm shift or "plus de la même chose"?*, Oscar Fitch-Roy ja Ian Bailey, heinäkuu 2023.

3. **Yleistä**

3.1 ETSK korostaa, että laadukas ympäristö on keskeistä ihmisten terveyden sekä kestävän, osallistavan, muutosjoustavan ja pitkäkestoisen talouskasvun kannalta. On selvää, että ympäristö vaikuttaa ihmisten terveyteen. Työn tuottavuutta omalla panoksellaan edistäviä terveitä ihmisiä puolestaan tarvitaan EU:n jäsenvaltioiden terveen talouden varmistamiseksi. Näin voidaan parantaa kilpailukykyä, nostaa elintasoa ja saada aikaan korkealaatuista talouskasvua.

3.2 ETSK toteaa, että oikea tapa reagoida ilmastonmuutokseen on tarttua uuteen tilaisuuteen, jonka teknologiset ja innovointimahdollisuudet tarjoavat taloudelle ja liike-elämälle. Jos EU:n vastaus tähän täysin uudenlaiseen haasteeseen viivästyy, EU-maiden maailmantaloudellinen asema sen perusteella, mikä niiden osuus on maailman yhteenlasketusta BKT:stä, saattaa supistua edelleen (osuus laski vuosina 2005–2023 jo 25 prosentista 18 prosenttiin) ([7]).

3.3 Pyrittäessä lievittämään ilmastokriisin seurauksia olisi hyödynnettävä erilaisia fyysisiin ja siirtymäriskeihin liittyviä välineitä ([8]):

3.3.1 Tieto- ja viestintätekniset välineet: Tällaiset välineet ovat erottamaton osa siirtymää. Kun ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia koko talouteen pyritään hillitsemään, välttämättömiä lisäinvestointikustannuksia koskevien analyysien lopputuloksista on viestittävä ja levitettävä tietoa järjestelmällisesti ja objektiivisesti. On laadittava suurelle yleisölle suunnattu selkeä vaikutustenarviointi, jossa perustellaan, miksi ilmastonmuutokseen vastaamiseksi on toteutettava laajoja ja koordinoituja toimia.

3.3.2 Kannustimet: On panostettava asianmukaisten toimintapolitiikkojen ja välineiden suunnitteluun ja käyttöönottoon, jotta ilmastotoimet hyväksyttäisiin yhä laajemmin. Esimerkkeinä voidaan mainita EU:n päästökauppajärjestelmä, ympäristö- ja ilmastomyönteiset veroinstrumentit sekä nk. kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteeseen perustuva kestävän rahoituksen kehys, jonka puitteissa rahoituksen välittäjät voivat rahoittaa vihreää siirtymää. Lisäksi on suunnattava tukia ja muita vastaavia kannustimia ilmasto- ja ympäristökestävyyden edistämiseen erityisesti energiatehokkuuden, uusiutuvien energialähteiden, kiertotalouden, puhtaiden liikkumismuotojen sekä maa- ja metsätalouteen liittyvän maankäytön alalla.

3.3.3 Sääntelyvälineet ja seuraamukset: Tulee huolehtia siitä, että vihreän kehityksen ohjelmaan liittyvät säännöt, sen puitteissa asetetut tavoitteet ja vaatimukset sekä vuoteen 2030 ulottuvat kestävän kehityksen tavoitteet, jotka on määritelty selvästi 55-valmiuspaketissa ([9]), voidaan panna täytäntöön. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että keskeisten indikaattorien on oltava oikeudellisesti sitovia EU:lle kokonaisuudessaan ja määräsuhteessa myös yksittäisille toimijoille. Sääntöjen noudattamatta jättämisestä olisi voitava määrätä täytäntöönpanon varmistamisjärjestelmää käytännössä hyödyntäen välittömiä ja tehokkaita seuraamuksia. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma sisältää niin ikään alakohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Käytettävissä on useita mekanismeja, jos oikeudellisesti sitovia tavoitteita ei noudateta.

3.3.4 Vaikutukset työntekijöihin ja työoloihin ja -ehtoihin: Investointeja tarvitaan paljon, mutta ilmastotavoitteisiin pyrkiminen ei saisi vaikuttaa kielteisesti palkkoihin tai työoloihin ja -ehtoihin. Ilmastonmuutos on nähtävä mahdollisuutena investoida osaamisen kehittämiseen ja kumppanuuksien rakentamiseen työntekijöiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta ilmastosiirtymän mahdollistavat toimenpiteet onnistuisivat. Koska ilmastosiirtymä ei ole mahdollinen ilman sosiaalista ulottuvuutta, luottamuksen lisäämiseksi ja ilmastosiirtymän onnistuneeksi toteuttamiseksi on keskeistä turvata työpaikat.

3.4 ETSK katsoo, että koordinoidut ilmastotoimet voivat antaa 55-valmiuspaketissa määritellyillä aloilla merkittävän piristysruiskeen EU:n yleiselle talouskasvulle, mikäli investointien intensiteetti ja investointien tuotto arvioidaan etukäteen vaikutustenarvioinnin mukaisesti.

([7]) *World Economic Outlook Database*.
([8]) *Key steps to manage climate risks to protect people and prosperity*.
([9]) 55-valmiuspaketti on keskeisiltä osiltaan valmis – EU ylittämässä vuoden 2030 tavoitteet, lehdistötiedote, 9. lokakuuta 2023.

3.5 ETSK arvelee, että ilmastotoimista voi koitua pitkän aikavälin hyötyä etenkin negatiivisten ulkoisvaikutusten poistumisen myötä ja että ne tarjoavat tilaisuuden tehostaa pääoman kohdentamista tuottavammille ja tuloksekkaammille sektoreille ja toiminta-aloille. Jotta suuret rakenteelliset muutokset, joista näyttää tulevan merkittävimmät kahteensataan vuoteen, saadaan toteutettua, tarvitaan siis paljon investointeja, mutta murros voi myös tehdä talousjärjestelmästä tuottavamman, toimivamman ja resurssitehokkaamman. ([10]) Kiertotalous olisi nähtävä tässä yhteydessä jätemarkkinoiden ja jätehuollon ohella tärkeänä välineenä.

3.6 ETSK toteaa, että edessä oleva historiallinen murros edellyttää uusien alojen, teknologioiden ja toiminta-alojen sekä uudenlaisen liiketoiminnan kehittämiseen suunnattujen investointien lisäämistä kaiken kaikkiaan, pienet ja keskisuuret yritykset mukaan luettuina. Tämä saattaa myös mullistaa olemassa olevia arvoketjuja, joiden on sopeuduttava uusiin olosuhteisiin (kaivos- ja raskaan teollisuuden siirtymä uusille aloille puhtaan energian tuotantoon ja vähäpäästöiseen tai saasteettomaan valmistusteollisuuteen).

3.7 ETSK katsoo, että meneillään oleva, hiljalleen päättymässä oleva inflaatioprosessi, joka on painottunut kustannusinflaatioon ja jossa riskilisällä on ollut suuri merkitys, on johtanut vahvemmassa ja haavoittuvammassa asemassa olevien ihmisryhmien väliseen kahtiajakoon eri EU-maissa. Ilmastonmuutos voi aiheuttaa energiakriisin tavoin voimakkaan epäsymmetrisen häiriön työvoima- ja pääomatilanteeseen. Tähän on tärkeää valmistautua: ilmiön potentiaalisia kielteisiä seurauksia tulee pyrkiä välttämään niin pitkälti kuin mahdollista, ja alueille, joita se koettelee eniten, tulee antaa enemmän tukea.

3.8 ETSK on sitä mieltä, että ilmastotoimiin rakenteellisesti valmiimpi talous kestää mahdollisia inflaatiovaikutuksia paremmin ja ilman kielteisiä sosiaalisia seurauksia. (Vaikutukset johtuvat esimerkiksi vakavista ilmastovaihteluista, jotka heikentävät talouden suorituskykyä ja työn tuottavuutta yritysympäristössä.) ([11])

3.9 ETSK on hyvin tietoinen siitä, että ilmastonmuutoksen johdosta toteutettavat toimenpiteet ovat mittava määrällinen ja laadullinen haaste EU-maiden työmarkkinoille. Jos näitä toimenpiteitä ei huomioida riittävän nopeasti ja määrätietoisesti, saatetaan menettää työtunteja, mikä johtaa työttömyyden lisääntymiseen. ([12]) Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että vastuulaitosten ja -organisaatioiden olisi reagoitava tilanteeseen joustavasti valmistelemalla uudelleenkoulutuskursseja ja sopeutumisohjelmia sekä luomalla paremmat edellytykset työmarkkinajoustoille aloilla, joilla työvoiman kysyntä on suurta. Ilmastonmuutosta voitaisiin hyödyntää EU:n sisäisten uudelleenjakoprosessien parantamiseen.

3.10 ETSK tähdentää myös tarvetta parantaa koko koulutusjärjestelmää ammatillinen koulutus mukaan luettuna ja luoda 55-valmiuspaketin ja digitaalisen kompassin vaatimusten mukaiset edellytykset elinikäiseen oppimiseen. ([13]) Kun koulutusjärjestelmää muutetaan tällä tavoin, on uudistettava perinpohjaisesti työvoiman koulutusta, pätevyyttä ja osaamista koskevia vaatimuksia. Koska luonnonkatastrofien taloudellinen vaikutus yhteiskunnan eri ikäryhmiin on arvaamaton, olisi olennaisen tärkeää oppia, miten elämäntapojaan voi muuttaa, miten pitää reagoida ja miten vahinkoja voidaan ehkäistä ennalta.

3.11 Koska ilmastonmuutoksen asianmukainen torjunta vaatii valtavasti taloudellisia resursseja, siinä ei voida tukeutua pelkästään julkiseen rahoitukseen. ETSK kehottaakin noudattamaan tinkimättä äskettäin hyväksyttyjä talouden ohjausjärjestelmän sääntöjä maltillisesta finanssipolitiikasta. ([14])

([10]) *"European competitiveness and strategic autonomy" – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security*, Paolo Guerrieri ja Pier Carlo Padoan, helmikuu 2024.
([11]) *Green growth and competitiveness in EU climate policy: paradigm shift or "plus de la même chose"?*, Oscar Fitch-Roy ja Ian Bailey, heinäkuu 2023.
([12]) *3 ways the climate crisis is impacting jobs and workers*, Maailman talousfoorumi, lokakuu 2023.
([13]) Euroopan digitaalinen vuosikymmen: digitavoitteet vuodelle 2030.
([14]) *Tools for Climate Change Adaptation*.

3.12 ETSK huomauttaa, että julkisten varojen lisäksi saatavilla on runsaasti yksityisiä rahoitusvaroja esimerkiksi vakuutus- ja eläkerahastoissa sekä yleisesti ottaen runsaissa (ja käyttö- tai säästötileillä usein pitkään makaavissa) säästöissä, joita voitaisiin pääomamarkkinaunionin lupausten mukaisesti hyödyntää tehokkaammin. Näillä varoilla voitaisiinkin rahoittaa tarvittavia ilmastotoimia. Tässä yhteydessä on kuitenkin noudatettava tiukkoja rahoitusalan vakavaraisuussääntöjä.

3.13 ETSK katsoo, että julkisten varojen käytöstä on mahdollista saada tuottavaa, mikäli hyödynnetään rahoitusvälineitä, joiden avulla resursseja saadaan liikevaihtosyklin ansiosta käytettäviin enemmän kuin tukia myönnettäessä, ja mikäli yksittäiset liiketoimet täyttävät tämäntyyppisen rahoituksen saamisen edellytykset.

3.14 ETSK huomauttaa, että talouden yleisen ulkoisen tasapainon – johon EU:n kilpailukyky vaikuttaa merkittävästi – pitäisi vahvistua (vaihtotaseen ylijäämä) eikä heikentyä (vaihtotaseen alijäämä) ilmastonmuutoksen vuoksi. On kuitenkin pidettävä mielessä, että maailmantalouden prosessit muuttuvat jatkuvasti eivätkä toteudu samanaikaisesti eikä niissä käytetä samoja välineitä.

3.15 ETSK painottaa, että EU:n talouden kilpailukyvyn lujittamiseksi ja talouden ulkoisen tasapainon pitämiseksi ylijäämäisenä on tarkkailtava kehitystä varsinkin Yhdysvaltojen ja Kiinan kaltaisissa talouden valtakeskuksissa sekä Kaakkois-Aasian maissa ja muissa erittäin dynaamisissa kehittyvissä talouksissa. ([15])

3.16 ETSK kehottaa käymään ilmastosiirtymäkeskustelujen yhteydessä työmarkkinavuoropuhelua ja kollektiivisia neuvotteluja kaikilla tasoilla. On tärkeää, että vaadittavat ponnistukset jakautuvat oikeudenmukaisesti, jotta luodaan edellytykset ilmastoneutraaliin tavara- ja palvelutuotantoon siirtymistä varten työntekijöiltä ja koko yhteiskunnalta tarvittavan hyväksynnän saamiselle.

4. **Erityistä**

4.1 ETSK on vakaasti sitä mieltä, että kaikkien ilmastokriisin ratkaisemiseksi käytettävien välineiden on perustuttava reaaliseen ennustettavuuteen ja sovittava loogisesti yhteen sekä EU:n tasolla että alueellisesti havaittavissa olevien megatrendien kanssa. On varmistettava, että välineet ovat omiaan edistämään EU:n jäsenvaltioiden taloudellista turvallisuutta ja kilpailukykyä ja tähtäävät nimenomaan siihen. ([16])

4.2 ETSK kannattaa ponnisteluja vaativan siirtymän toteuttamiseksi, mutta huomauttaa myös, että kaikilla käyttöön otettavilla ja toteutettavilla toimenpiteillä olisi pyrittävä vahvistamaan EU:n jäsenvaltioiden taloudellista suorituskykyä ja sosiaalista vakautta.

4.3 ETSK suosittaa, että toimenpidepalettiin sisällytetään vaihtoehtoina myös sellaisten energialähteiden käyttö ja laajempi (hyväksyttävissä oleva) salliminen, jotka eivät ole vihreän siirtymän loppuvaiheessa ilmastoneutraaliuden suhteen parhaita mahdollisia energialähteitä mutta joilla on siirtymäkauden aikana myönteinen vaikutus ympäristöön ja ilmastoon nykytilanteeseen verrattuna. Siirtymäkausien ei pitäisi kuitenkaan olla yhtään pidempiä kuin on ehdottoman välttämätöntä, sillä tämä hidastaisi siirtymistä vihreään energiaan sekä suoraan että välillisesti jarruttamalla uusiutuvan energian teknologioiden innovointia.

4.4 ETSK:n mielestä tältä pohjalta olisi myös lisättävä liikkumavaraa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottotahdissa, kunhan niiden käyttö laajenee edelleen eri liiketoiminta- ja muilla aloilla (esim. teollisuus, liikenne, asuminen jne.) ja niitä otetaan käyttöön realistisessa aikataulussa.

([15]) *"European competitiveness and strategic autonomy" – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security*, Paolo Guerrieri ja Pier Carlo Padoan, helmikuu 2024.

([16]) *"European competitiveness and strategic autonomy" – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security*, Paolo Guerrieri ja Pier Carlo Padoan, helmikuu 2024.

4.5 ETSK toteaa, että riskien kasvaminen geopoliittisten jännitteiden ja geotaloudellisen epävarmuuden vuoksi saa aikaan melko syvällisiä käyttäytymisen muutoksia, joilla tavoitellaan energiansäästöjä. Tässä tilanteessa on toteutettava energiatehokkuustoimenpiteitä. Julkisten rakennusten, liiketilojen ja asuinrakennusten kunnostamiseen olisi osoitettava suhteellisen suuria investointeja kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen, ja investointeja olisi tuettava laajasti EU:n rahoituslähteistä. Energiatehokkuutta parantavien komponenttien ja laitteiden tuotannon, asennuksen ja huollon koko arvoketjusta voitaisiin saada EU:lle merkittävää kilpailuetua samalla kun siirrytään harkitusti uusiutuviin energialähteisiin.

4.6 ETSK kehottaa Euroopan komissiota tekemään selkeän, ymmärrettävän ja vakuuttavan arvion tarpeista (ulkoisvaikutusten kielteisten ilmaston- ja ympäristönsuojelullisten seurausten eliminoiminen EU:n jäsenvaltioiden ja koko EU:n taloudessa ja yhteiskunnissa) ja kustannuksista (tarpeiden tyydyttämiseksi tarvittavat investoinnit jäsenneltyinä alustavasti ja ohjeellisesti rahoituksen käyttötarkoituksen, lähteen ja lajin mukaan).

4.7 Tarve- ja kustannusarviota olisi päivitettävä ja evaluoitava säännöllisesti ottaen huomioon geotaloudellisten muutosten myötä muuttuvat olosuhteet, ja se olisi saatettava päättäjien ja suuren yleisön tietoon.

4.8 ETSK huomauttaa lisäksi, että tarve- ja kustannusarviota varten on sitouduttava toimittamaan tietoja ja että siihen tulee sisällyttää tulokset analyyseista, jotka koskevat vihreän siirtymän vaikutuksia makrotalouteen, rahoitusvakauteen ja työmarkkinoihin sekä ruokaturvaan ja taloudelliseen, energia- ja terveysturvallisuuteen. ([17]) Näitä analyyseja voitaisiin arvioida eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa.

4.9 ETSK suosittaa myös, että EU:n talouden kestävän kilpailukyvyn vahvistamiseksi Euroopan komissio seuraa inflaation hillitsemistä koskevan lain ([18]) täytäntöönpanosta Yhdysvalloissa saatavia tuloksia ja kokemuksia, jotta voidaan varmistaa yhteensopivuus ja mahdolliset synergiat Yhdysvaltojen kanssa sekä vahvistaa EU:n ja Yhdysvaltojen strategista kumppanuutta.

4.10 ETSK odottaa, että vuonna 2026 saadaan hiilirajamekanismin (CBAM) käyttöönottoon liittyvien toimenpiteiden vaikutustenarviointiin perustuvia konkreettisempia analyyseja. Komitea suosittaakin, että Euroopan komissio toteuttaa perusteellisen arvioinnin, joka voisi auttaa merkittävästi vihreän siirtymän ja muiden maailmantalouden osa-alueiden yhteensovittamisessa.

4.11 Jotta ilmastokriisin haittavaikutuksia eri sektoreilla ja toiminta-aloilla eri puolilla EU:ta pystytään analysoimaan, on välttämätöntä perustaa yhteinen tietokanta sekä jäsenvaltioittain että EU:n tasolla. ETSK kehottaakin Euroopan komissiota kokoamaan kattavan tietokannan ilmastonmuutokseen liittyviä fyysisiä riskejä koskevista keskeisistä indikaattoreista.

4.12 Hiilidioksidipäästöjen sosiaalisista kustannuksista, joilla mitataan kustakin ilmakehään päästetystä lisähiilidioksiditonnista yhteiskunnalle aiheutuvien vahinkojen rahallista arvoa, olisi tehtävä keskeinen mittari EU:n ilmastopolitiikan muotoilussa. Keskimääräinen arvio kunkin lisätonnin osalta on nyt 185 Yhdysvaltain dollaria, mikä on 3,6 kertaa enemmän kuin Yhdysvaltojen hallituksen tämänhetkinen arvio, joka on 51 Yhdysvaltain dollaria hiilidioksiditonnia kohti ([19]). Tämä tarkoittaa sitä, että hiilidioksidin aiheuttamat sosiaaliset kustannukset arvioidaan tällä hetkellä kolme kertaa todellista pienemmiksi. Euroopassa hiilen hintaa mitataan EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien hinnoilla (53–79 euroa tonnilta vuonna 2024), ja myös tässä hinnoittelussa sosiaaliset kustannukset arvioidaan aivan liian alhaisiksi.

([17]) ETSK:n lausunto aiheesta ”Ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikentymisen rauhaan, turvallisuuteen ja puolustukseen kohdistuvien vaikutusten käsitteleminen”, EUVL C, C/2024/2106, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2106/oj.

([18]) *Inflation Reduction Act* (inflaationhillintälaki).

([19]) Rennert, K., Errickson, F., Prest, B.C. ym., ”Comprehensive evidence implies a higher social cost of CO2”, *Nature* 610, s. 687–692 (2022).

4.13 Ilmastonmuutoksesta ennakoidaan koituvan suurta haittaa ihmisten terveydelle. Se vaikuttaa ihmisiin suoraan ja lisää ympäristön ja eläinten kautta tarttuvien tautien riskiä. Suurin ilmastonmuutoksesta ihmisille aiheutuva terveysuhka ovat lämpötilan noususta, kuivuudesta ja veden niukkuudesta, rankkasateista, tulvista ja valtamerien lämpenemisestä johtuvat infektiotaudit. Ilmastonmuutoksen ennustetaan pahentavan noin 58:aa prosenttia ihmisten infektiotaudeista. ([20]) ETSK suosittaa tätä taustaa vasten, että Euroopan komissio laatii strategisen suunnitelman väestön suojelemiseksi ilmastokriisin vaikutuksilta – myös sen vaikutuksilta infektiotauteihin.

4.14 ETSK huomauttaa, että lämpötilojen jatkuva nousu voi johtaa hellittämättömiin kuivuuskausiin ja tämän vuoksi niin sanottuun ilmastomuuttoliikkeeseen kaikkine kielteisine taloudellisine seurauksineen. ([21]) On siis keskityttävä tärkeimpiin, ilmastonmuutokseen merkittävästi vaikuttaviin tekijöihin, kuten jätteen määrän kasvuun sekä energian, elintarvikkeiden ja vaatteiden liikakulutukseen. Näiden ilmiöiden seurauksena tuotanto nousee kestämättömälle tasolle ja ympäristön saastuminen lisääntyy entisestään, vaarantaen lopulta ihmisten elämän maapallolla.

4.15 Ilmastonmuutos aiheuttaa veden niukkuutta. Sen ennustetaan myös kasvattavan veden laaturiskejä sekä vesipulan riskiä maataloustuotannossa, matkailualalla (vähälumiset talvet ja puute vedestä kesäkuukausina) ja energiantuotannossa, ja maatalous ja myös logistiikka vaarantuvat. Vesienhoidolle tarvittaisiinkin kattava kehys. Vesipulan riski voi myös hidastaa jo käynnissä olevaa ilmastonmuutoksen hillitsemisprosessia. ([22]) ([23])

4.16 ETSK korostaa, että fossiilisten polttoaineiden tukia on pienennettävä asteittain, sillä ne aiheuttavat valtavia ympäristön pilaantumis- ja kansanterveyshaittoja. Lisäksi olisi otettava käyttöön hiilidioksidivero ja hiilen hinnoittelu. Vuonna 2022 tukien kokonaismäärä oli 7 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria, mikä on 7,1 prosenttia suhteessa maailman BKT:hen. ([24]) Kaksivuotiskaudella 2020–2022 fossiilisten polttoaineiden tuet nousivat 2 biljoonalla Yhdysvaltain dollarilla. Fossiilisten polttoaineiden tuet pysyivät vuosina 2015–2021 suhteellisen vakaina, noin 56 miljardissa eurossa, mutta kasvoivat 123 miljardiin euroon vuonna 2022. ([25])

4.17 Ilmastonmuutoksen ennakoidaan horjuttavan vakavasti rahoitusalan vakautta sekä pankki- että vakuutussektorilla. ETSK huomauttaa, että tehtävien päätösten lähtökohdaksi on otettava rahoitusalan kasvavat riskit ja kyky sietää niitä. ([26]) Siksi on tärkeää, että kaikki indikaattorit ovat kattavia. Lisäksi on ratkaisevan tärkeää luoda edellytykset sille, että ilmastoriskit saadaan kuriin niin, että voidaan varmistaa investointien kestävyys ja mahdollisuuksien mukaan välttää suuria hukkainvestointeja.

4.18 Koska ilmastonmuutoksen seuraukset ovat historiallisen ennakoimattomia eikä mitään vastaavaa ole aikaisemmin nähty, ilmastokriisin aiheuttamien vahinkojen ja menetysten ja ihmisten terveyteen kohdistuvien vaikutusten kattamiseen tulee kulumaan valtava määrä taloudellisia resursseja. Käytettävissä olevat julkiset varat ovat hyvin rajalliset. ETSK kehottaa Euroopan komissiota harkitsemaan taloudellisten resurssien varaamista hätätilavälineeseen tai hätärahastoon, jota voidaan käyttää ilmastokriisin seurausten hoitoon tilanteen kärjistyessä. Euroopan komission olisi tutkittava rahoitusvälineitä, joita jäsenvaltiot voisivat käyttää suojautuakseen.

4.19 ETSK korostaa, että ilmastonmuutos voi lisätä tuloeroja ja köyhyyttä ja aiheuttaa siten kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia. ([27]) Kaikkien päätöksentekoon osallistuvien olisikin otettava tämä kehitys huomioon, ja tarvittaessa on luotava sosiaalinen turvaverkko. Siirtymän yhteydessä on välttämätöntä toteuttaa kattavia tähän liittyviä uudistuksia, joissa keskitytään kestävyyteen, osallistavuuteen, selviytymiskykyyn ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen.

([20]) Mora, C. ym., "Over half of known human pathogenic diseases can be aggravated by climate change", *Nature Climate Change* 12(9), s. 869–875 (DOI: 10.1038/s41558-022-01426- 1), 2022.
([21]) *The climate crisis, migration, and refugees*, John Podesta, heinäkuu 2019.
([22]) *Water abstraction by source and economic sector in Europe*, Euroopan ympäristökeskus, 2022.
([23]) ETSK:n lausunto aiheesta "Vesipolitiikka: aavikoitumista ja turvaamispyrkimyksiä – on sinisen diplomatian aika", EUVL C, C/2023/862, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/862/oj.
([24]) *Fossil Fuel Subsidies Surged to Record $7 Trillion*, Simon Black, Ian Parry ja Nate Vernon, elokuu 2023.
([25]) *Fossil fuel subsidies*, Euroopan ympäristökeskus, marraskuu 2023.
([26]) *Climate-related financial risks are a major challenge*, yhteinen tutkimuskeskus, maaliskuu 2024.
([27]) *The climate crisis and its effect on vulnerable groups*, ETSK:n tiivistelmä lehdistölle, joulukuu 2023.

4.20 Ilmastonmuutoksella on osuutensa tulevaisuuden mahdollisissa kriiseissä. Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) kuudennessa arviointiraportissa yksilöitiin neljä ilmastonmuutoksesta Euroopalle tulevina vuosikymmeninä aiheutuvaa riskiä, joista kolme liittyy kuumuuteen ja kuivuuteen: a) väestön kuolleisuus ja sairastuvuus sekä kuumuudesta johtuvat ekosysteemin häiriöt, b) kuumuuden ja kuivuuden yhdistelmästä johtuvat maatalouden tuotantomenetykset ja c) veden niukkuus eri aloilla. ([28]) ([29])

4.21 Elämme tänä päivänä hyvin tiiviisti verkottuneessa maailmassa. Ilmastonmuutos on kaikkien maiden yhteinen vihollinen, vaikkakaan sen vaikutukset eivät ole nyt tai tulevaisuudessa kaikkialla samansuuruisia. Jotta ilmastonmuutoksen kielteisiltä seurauksilta vältyttäisiin mahdollisimman pitkälti ja elämä kallisarvoisella maapallollamme säilyisi tuleville sukupolville, nyt tarvitaan ETSK:n mielestä kiireellisesti kaikkien maiden ja kaikkien sidosryhmien, myös asianomaisten monenvälisten instituutioiden, rakentavaa yhteistyötä ja koordinoituja toimia kaikkialla maailmassa.

Bryssel 23. lokakuuta 2024.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Oliver RÖPKE

([28]) Bednar-Friedl, B. ym., 2022, Chapter 13: Europe, *Climate change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability – Working Group II Contribution to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, UK.

([29]) Bednar-Friedl, B. ym., 2022, "Europe", julkaisussa *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability – Working Group II Contribution to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, s. 1817–1927.

LIITE

Seuraavia jaoston lausunnon kohtia muutettiin täysistunnossa hyväksyttyjen muutosehdotusten mukaisiksi, mutta lausunnon tekstikohdat saivat tuekseen yli neljänneksen annetuista äänistä (työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohta):

Muutosehdotus 3

ECO/645

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset talouteen

Kohta 1.3

Muutetaan:

Jaoston lausunto	Muutosehdotus
ETSK korostaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi (hillintä) ja uusiin olosuhteisiin mukautumiseksi (sopeutuminen) on otettava käyttöön ja toteutettava vitkastelematta. Tämä koskee myös päästöjen hinnoittelua ja hiilidioksidiveron käyttöönottoa sen mukaisesti kuin Euroopan komissio on äskettäin suosittanut.	ETSK korostaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi (hillintä) ja uusiin olosuhteisiin mukautumiseksi (sopeutuminen) on otettava käyttöön ja toteutettava vitkastelematta. Tämä koskee myös päästöjen hinnoittelua ja hiilidioksidiveron käyttöönottoa sen mukaisesti kuin Euroopan komissio on äskettäin suosittanut. ***Hiilidioksidipäästöjen sosiaalisista kustannuksista, joilla mitataan kustakin ilmakehään päästetystä lisähiilidioksiditonnista yhteiskunnalle aiheutuvien vahinkojen rahallista arvoa, olisi tehtävä keskeinen mittari EU:n ilmastopolitiikan muotoilussa.***

Äänestystulos

Puolesta:	60
Vastaan:	57
Pidättyi äänestämästä:	18

Muutosehdotus 5

ECO/645

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset talouteen

Kohta 2.2

Muutetaan:

Jaoston lausunto	Muutosehdotus
Ilmastonmuutoksen torjuntatoimien toteuttamatta jättämisestä aiheutuu hyvin suuret kustannukset. Alustavien tietojen mukaan kustannukset ovat vuosina 2024–2030 vuositasolla 600 miljardia euroa. Sekä hillitsemis- että sopeutumisrahoituksen lykkäämisellä on kaiken kaikkiaan valtava kielteinen vaikutus talouteen, infrastruktuuriin ja maatalouteen sekä väestön terveyteen. ***Ilmaston***muutoksen pitäisi***kin*** olla yksi EU:n jäsenvaltioiden keskeisistä painopis-	Ilmastonmuutoksen torjuntatoimien toteuttamatta jättämisestä aiheutuu hyvin suuret kustannukset. Alustavien tietojen mukaan kustannukset ovat vuosina 2024–2030 vuositasolla 600 miljardia euroa. ***Kuolleisuuden lisääntymisestä, terveyden heikentymisestä, tuottavuuden vähenemisestä ja eliniän lyhenemisestä johtuvat taloudellisen tuotannon menetykset vaikuttavat suoraan talousnäkymiin, erityisesti kun otetaan huomioon kunkin ilmakehään päästetyn***

Jaoston lausunto	Muutosehdotus
teistä. Institutionaaliselta kannalta katsottuna vihreän kehityksen ohjelman käynnistäminen[***1***] merkitsi mittavien, koko järjestelmän kattavien vaatimusten asettamista ilmastonmuutoksen ja sen odottamattomien ja ennennäkemättömien vaikutusten torjunnasta kaikilla tärkeillä aloilla, joilla on EU:n taloudelle suuri merkitys.	***lisähiilidioksiditonnin eksponentiaaliset (ei lineaariset) vaikutukset. Esimerkiksi The Lancet -lehden vuoden 2023 raportin[1] mukaan maailmassa menetettiin vuonna 2023 yhteensä 490 miljardia tuottavaa työtuntia pelkästään helleaaltojen vuoksi ja määrä tulee lämpötilakehityksen myötä kasvamaan entisestään.*** Sekä hillitsemis- että sopeutumisrahoituksen lykkäämisellä on***kin*** kaiken kaikkiaan valtava kielteinen vaikutus talouteen, infrastruktuuriin ja maatalouteen sekä väestön terveyteen. ***Näiden seikkojen perusteella on itsestään selvää, että ilmaston***muutoksen pitäisi olla yksi EU:n jäsenvaltioiden keskeisistä painopisteistä. Institutionaaliselta kannalta katsottuna vihreän kehityksen ohjelman käynnistäminen[***2***] merkitsi mittavien, koko järjestelmän kattavien vaatimusten asettamista ilmastonmuutoksen ja sen odottamattomien ja ennennäkemättömien vaikutusten torjunnasta kaikilla tärkeillä aloilla, joilla on EU:n taloudelle suuri merkitys.
[1] Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttaminen.	[1] ***The 2023 report of the Lancet Countdown on health and climate change.***
[2]	***[2]*** Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttaminen.

Äänestystulos

Puolesta:	63
Vastaan:	56
Pidättyi äänestämästä:	18

Muutosehdotus 7

ECO/645

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset talouteen

Kohta 4.12

Lisätään uusi kohta

Sijoitus: nykyisen kohdan jälkeen – sama taso

Jaoston lausunto	Muutosehdotus
	Hiilidioksidipäästöjen sosiaalisista kustannuksista, joilla mitataan kustakin ilmakehään päästetystä lisähiilidioksiditonnista yhteiskunnalle aiheutuvien vahinkojen rahallista arvoa, olisi tehtävä keskeinen mittari EU:n ilmastopolitiikan muotoilussa. Keskimääräinen arvio kunkin lisätonnin osalta on nyt 185 Yhdysvaltain dollaria, mikä on 3,6 kertaa enemmän kuin Yhdysvaltojen hallituksen tämänhetkinen arvio, joka on 51 Yhdysvaltain dollaria hiilidioksiditonnia kohti[1]. Tämä tarkoittaa sitä, että hiilidioksidin aiheuttamat sosiaaliset kustannukset arvioidaan tällä hetkellä kolme kertaa todellista pienemmiksi. Euroopassa hiilen hintaa mitataan EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien hinnoilla (53–79 euroa tonnilta vuonna 2024), ja myös tässä hinnoittelussa sosiaaliset kustannukset arvioidaan aivan liian alhaisiksi.

Jaoston lausunto	Muutosehdotus
	[1] Rennert, K., Errickson, F., Prest, B.C. et al. Comprehensive evidence implies a higher social cost of CO_2. Nature 610, 687–692 (2022). https://doi.org/10.1038/s41586-022-05224-9.

Äänestystulos

Puolesta:	67
Vastaan:	61
Pidättyi äänestämästä:	9